

IJSLAND

Munten catalogus : Munt < 5 Aurar (skate)

Catalogus nrs: World Coins km24.

Uitgifte datum: 1981

Gewicht: 1,5 gram

Diameter: 14,58 mm. Samenstelling: brons

Waarde: 5 Icelandic eyrir.

Aantal: 15.000.000 ex.

ZWEDEN

De Zweedse kroon is geïntroduceerd ter vervanging van de riksdaler.

Dit was het resultaat van de Scandinavische Monetaire Unie die in 1873 is opgericht en tot WO I bestond (1 kroon was 0,403 gram goud, ofwel 0,666 Nederlandse gulden of 1,39 Belgische of Franse frank).

Na de opheffing van de eenheid besloten Zweden, Denemarken en Noorwegen alle drie om 'kroon' als naam van hun munteenheid te behouden. De verschillende kronen werden wel allemaal andere munten.

DENEMARKEN

De Deense kroon (Deens: dansk krone) is de munteenheid die in Denemarken en het Deense gebiedsdeel Groenland wordt gebruikt. Hoewel de Faeröer ook een gebiedsdeel van Denemarken zijn, hebben deze een afzonderlijke munteenheid genaamd de Faeröerse kroon, die overigens 1:1 gekoppeld is aan de Deense kroon.

Een kroon is verdeeld in 100 øre. Op dit moment zijn er munten van 50 øre en 1, 2, 5, 10 en 20 kronen in omloop. De munt van 25 øre is in 2008 afgeschaft. Voor speciale gelegenheden worden soms ook munten met de grotere waarden van 50, 100, 200 of 1000 kronen uitgegeven.

NOORWEGEN

De Noorse kroon werd het eerst geïntroduceerd in 1875 als gevolg van de Scandinavische Monetaire Unie, die tot WO I heeft bestaan.

Nadat de monetaire unie, waarvan behalve Noorwegen ook Denemarken en Zweden lid waren, werd opgeheven, is de naam kroon blijven bestaan.

De munten van Zuid-Afrika

Leopold Verbist

We onderscheiden vier periodes in de geschiedenis van Zuid-Afrika: de Nederlandse periode, de Britse periode met de Boerrepublieken, de Unie van Zuid-Afrika, en de Republiek Zuid-Afrika. Iedere periode heeft zijn eigen muntgeschiedenis.

De Nederlandse periode (1652-1795 en 1803-1806)

De Nederlander Jan van Riebeeck (1619-77) stichtte in 1652 de eerste blanke nederzetting in zuidelijk Afrika als stopplaats en bevoorradingsplaats voor schepen van de VOC (Verenigde Oost-Indische Compagnie) op weg naar het Verre Oosten. Zijn nederzetting groeide uit tot Kaapstad, later tot de Kaapkolonie en nog later tot het huidige Zuid-Afrika. Gezien het een bevoorradingsplaats was van de VOC, circuleerden er ook de munten van de VOC geslagen in het Nederlandse Enkhuisen.

De Britse periode (1795-1803 en 1806-1910) en de Boerrepublieken

In 1795 en 1806 werd de Kaapkolonie bezet door Groot-Brittannië omwille van zijn strategische ligging op de weg naar het Verre Oosten. Dat bracht grote ontevredenheid mee bij de boeren die niet konden aarden onder de Britse regels en cultuur, en leidde tot de Grote Trek die begon in 1836 naar tot dan toe onbekende gebieden in het noordoosten. Deze leidde tot de stichting van drie onafhankelijke Boerrepublieken: Natal, Transvaal en de Oranje-Vrijstaat. De bekende Paul Kruger was president van Transvaal en werd afgebeeld op de munten uitgegeven door Transvaal (met als omschrift ZUID AFRIKAANSCHIE REPUBLIEK). De Britten waren evenwel niet opgezet met die Boerrepublieken en bovendien werd er goud en diamanten gevonden en annexeerden de Boerrepublieken na heel wat strijd.

2½ schilling 1897, president Paul Kruger, Transvaal

De Unie van Zuid-Afrika (1910-1961)

In 1910 ontstond de Unie van Zuid-Afrika als onderdeel van het Britse Gemenebest, die de Kaapkolonie en de Boerrepublieken verenigde. In deze periode sloeg Zuid-Afrika eigen munten volgens het Britse pond-shilling-pence systeem, maar steeds met de Britse monarch afgebeeld op de voorzijde.

De onafhankelijke Republiek Zuid-Afrika (vanaf 1961)

Zuid-Afrika werd onafhankelijk als republiek in 1961. Dan ging Zuid-Afrika over naar een decimaal muntsysteem met als eenheid de rand, onderverdeeld in 100 cent. De naam "rand" is een afkorting van Witwatersrand, een kleine bergketen nabij Johannesburg waar veel goud gevonden wordt.

1 rand 1967, eerste minister Hendrik Verwoerd, Republiek Zuid-Afrika